

KRISTIINANKAUPUNGIN KONSERNIOHJEET 2017

1. KAUPUNGIN OMISTAJAPOLITIikka, Omistajaohjaus (Kuntalaki 46 §)

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Valtuusto linjaa kuntastrategiassa kunnan omistajapolitiikan. Konserniyhtiöllä on aina jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite, ja se toteuttaa tuloksellisesti omistajan tavoitteita. Tarkoituksen ja tavoitteiden on perustuttava kuntastrategiaan.

Kunnan tytäryhteisöjen toiminta ja konserniohje (Kuntalaki 47 §)

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

2. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Konserniohjeella konsernijohto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä täsmentää kaupungin, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan asemaa konsernin johtajana.

Konserniohjeella varmistetaan valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutus ja määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty.

3. KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALA

Konserniohjetta sovelletaan kunnan kokonaan omistamiin tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osaomistusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

Kaupungin kokonaan omistamia tytäryhteisöjä ovat vuoden 2017 keväällä:

- Fastighets Ab Kristinestads Bostäder - Kiinteistö Oy
- Ab Kristinestads Näringslivscentral - Kristiinankaupungin elinkeinokeskus Oy

Osaomistusyhteisöjä vuoden 2017 keväällä ovat:

- Kiinteistö Oy Mäntyrinne – Fastighets AB Tallbrinken, jonka 170 osakkeesta kaupunki omistaa 167 osaketta.

Konserniohje on käsiteltävä tytäryhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä. Konserniohjetta noudatetaan tytäryhteisössä, jollei sitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

4. KONSERNIOHJAUS JA JOHTAMINEN

Kaupunginvaltuusto

- päättää kuntalain 37 §:n mukaan kuntastrategiasta ja 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
- hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko kuntakonsernille
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- on kaupunkikonsernin toiminnan ylin valvoja.

Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohton tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kaupunginhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- antaa konserniohjetta yksityiskohtaisemmat ohjeet
- valitsee edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimiin
- antaa omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet kaupungin eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannanottamisesta käsiteltäviin asioihin
- seuraa ja arvioi yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta ja omistajaohjauksen tuloksellisuudesta

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ohjauksesta ja valvonnasta

- seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- seuraa konsernin ja konserniohjeen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia kaupunginhallitukselle konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä

Palvelualueiden/keskusten johtajat

- seuraavat palvelualueellaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoivat tarvittaessa kaupunginjohtajalle
- seuraavat palvelualueellaan konsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekevät tarvittaessa ehdotuksia kaupunginjohtajalle konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä.

5. TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Kaupungin talousarvion tulosalueiden käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään tytäryhteisön tulostavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut.

Tytäryhteisöt noudattavat konsernijohtajan antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupunginjohtajan nimeämän konserniohjausryhmän¹ kanssa.

Kaupunginjohtaja tai keskusten johtajat käyvät vuosittain tuloskeskustelut tytäryhteisöjen johdon kanssa.

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Tytäryhtiöt käyttävät konsernijohtajan hyväksymää tilintarkastuspalvelua.

6. KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Merkittävien tytäryhteisöjen hallitus tai muu vastaava toimielin raportoi kirjallisesti toiminnastaan neljännesvuosittain kaupunginhallitukselle. Tytäryhteisö noudattaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa sekä raportoinnissa konsernijohtajan antamia ohjeita ja aikatauluja.

Lisäksi kaupunginhallitus voi kutsua yhteisöjen johdon edustajan raportoimaan kokoukseensa sopivaksi katsomanaan ajankohtana. Tytäryhteisöt lähettävät toimielintensä esityslistat ja pöytäkirjat kaupunginjohtajalle. Tytäryhteisön tilinpäätös ja toimintakertomus toimitetaan valtuuston jäsenille.

Tytäryhteisöjen **riskienhallinta** järjestetään noudattamaan mahdollisuuksien mukaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa sekä kaupungin että tytäryhteisöjen osalta.

---

1) taluspäällikkö, kaupungin lakimies ja hallintopäällikkö

Tytäryhteisöjen johdon on etukäteen hankittava kaupunginjohtajan suostumus ennen yhteisönsä päättävän elimen päätöksentekoa periaatteellisista ja merkittävistä asioista. Ks. kohta 9.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta.

Tytäryhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Tytäryhteisöjen hallitusten on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Kokonaisvastuu tytäryhteisön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallitukselle. Konsernijohto ja tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan vuosittain kunnan toimintakertomuksen yhteyteen laadittavassa raportissa.

Tämän lisäksi tytäryhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä konsernijohdolle, jos yhtiön toimintaan liittyvä merkittävän riskin realisoituminen on todennäköistä.

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kaupungissa vastaa kaupunginhallitus ja sen valvontavastuu on kaupunginjohtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvöllisillä. Palvelualueiden johtajat vastaavat omalla palvelualueellaan valvonnan toteuttamisen organisoinnista ja siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin.

7. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAA KOSKEVAT OHJEET

Kaupungin konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kaupungilla on omistajuuteensa tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta.

Kaupunginhallitus antaa erillisen konsernitilinpäätöksen laadintaa koskevan ohjeen.

Kaupunki laatii konsernitilinpäätöksen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.

Yksityiskohtaiset ohjeet konsernitilinpäätökseen tarvittavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta annetaan tytäryhteisöille vuosittain ennen tilikauden päättymistä.

8. TIEDOTTAMINEN JA KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Kaupunginjohtajalla on toimivalta tiedottaa kaupunkilaisille konsernia koskevista asioista ja saada tätä varten tietoja tytäryhteisöiltä. Tytäryhteisöjen johto vastaa omasta tiedottamisestaan. Tiedottamisen on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava kaupungin tiedottamisen linjauksia esim. avoimuus, toisaalta luottamuksellisuus,

salassapitomääräyksiä huomioiden.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä kaupungin konsernihallintoon kuuluvan tiedottamisen vastuualueiden² kanssa, erityisesti merkittävissä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti hallintojohtajalle. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska kaikki tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

Tiedon saamisissa on huomioitava myös osakeyhtiölaki ja siihen liittyvä dokumenttien luottamuksellisuus.

9. KAUPUNGIN KANNAN HANKKIMINEN ASIAAN ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Tytäryhteisön on ennakkoon hankittava konsernijohdon suostumus seuraavissa asioissa:

1. yhtiöjärjestyksen muuttaminen
2. osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
3. toimialamuutos ja/tai taloudellisesti ja/tai periaatteellisesti laajakantoinen toiminnan muutos
4. kiinteistön tai liiketoiminnan myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
5. liiketoiminnan laajentaminen, jos laajennus ylittää 20 % omasta pääomasta
6. investointi, jos se ylittää 20 % omasta pääomasta
7. taloudellisen kantokyvyn kannalta merkittävä lainanotto tai lainananto
8. omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen, vakuuden tai muun vastaavan sitoumuksen antaminen velan tai sitoumuksen vakuudeksi
9. hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
10. (tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä)
11. vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
12. toimitusjohtajan valinta ja palkkaus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
13. tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset

---

² [Ab Kristinestads Bostäder - Kiinteistö Oy](#)

[Ab Kristinestads Näringslivscentral - Kristiinankaupungin elinkeinokeskus Oy](#)

14. muu yhtiön toimintaedellytyksiin ja palvelukykyyn, tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava asia tai tapahtuma.

Valtuuston asettama tarkastuslautakunta huolehti kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston kaupungille ja tytäryhteisöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta.

Kaupungin tilintarkastusyhteisö toimii myös kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä.

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa tarvittavassa laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

10. RAHOITUS JA MAKSUVALMIUS

Kaupunkikonsernin taloutta suunnitellaan ja hoidetaan kokonaisvaltaisesti. Konsernin rahoitushuollossa hyödynnetään kuntien hyvä luottokelpoisuus ja tavoitellaan volyymietuja. Rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä maksuliikenne järjestetään turvallisesti ja mahdollisimman hyvän sijoitustuoton takaavalla tavalla.

Kaupungin taloushallinto ja tytäryhteisöjen johto selvittävät yhteistyössä kaupunkikonsernin kannalta tarkoituksenmukaiset rahoitus-, sijoitustoiminta- ja maksuliikennejärjestelyt.

11. HENKILÖSTÖPOLITIikka

Tytäryhteisöjen henkilöstöpolitiikan tulee olla peruslinjoiltaan kaupungin henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöjaoston päätösten mukaisia. Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuisuuksissa tulee pääsääntöisesti noudattaa kaupungin kanssa yhteneväisiä perusteita. Kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen tulee ennen päätöksentekoa saada hyväksyntä henkilöstöjaostolta, kaupunginjohtajalta tai henkilöstöjohtajalta.

Henkilöstöä hankkiessaan tulee tytäryhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet ja -mahdollisuudet. Henkilöstöä hankittaessa tulee tehtävät laittaa avoimiksi koko konsernissa. Yhteisöt voivat puolestaan käyttää hyväkseen kaupungin sisäisiä koulutuksia. Tytäryhteisöt liittyvät Kuntien eläkevakuutuksen jäsenyhteisöiksi.

12. KONSERNIN SISÄISET PALVELUT

Keskitettyihin konsernitoimintoihin kuuluvat eri tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- ja erityisosaaminen.

Keskitetty kiinteistönhoito (suoraan kaupungin alla) hallinnoi ja omistaa palvelutuotantoon käytettäviä tiloja ja koordinoi tilojen käyttöä. Tytäryhteisöt sijoittuvat ensisijaisesti kaupungin

omistamiin tiloihin. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistönvuokrausperusteita.

Tytäryhteisöt ovat mukana kaupungin hankintasopimuksissa ja noudattavat kaupungin hankintaperiaatteita sekä hankinnoista erikseen annettuja ohjeita. Kaupungin hankintavastuullisten kanssa neuvotellaan ja sovitaan tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä taloudellisten hyötyjen aikaansaamiseksi.

Tietohallinto/IT-johtaja koordinoi kaupunkikonsernin tietotekniikka- ja telepalveluja. Tarkoituksena on käyttää konsernissa yhteisiä tietojärjestelmiä mahdollisimman kattavasti.

13 § OHJEEN VOIMAANTULO

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen kaupungin hallintosäännön hyväksymisen yhteydessä. Konserniohje astuu voimaan välittömästi hyväksymisen jälkeen.

Tämä konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.11.2017.

Kaupungin tytäryhtiöt ovat hyväksyneet konserniohjeen: Kristiinankaupungin Asunnot 12.6.2017 ja elinkeinoyhtiö 26.9.2017.